

Rekomendacje zmian w systemie wdrażania funduszy UE

-- wersja do konsultacji --

Opisane poniżej propozycje zmian i usprawnień we wdrażaniu funduszy europejskich w Polsce dotyczą bieżącego okresu programowania, bowiem w większości przypadków ich wdrożenie jest nadal prawnie i organizacyjnie możliwe, ale także są rekomendacjami dla wdrażania przyszłej perspektywy finansowej po 2020 roku. Z uwagi na doświadczenia podmiotów opracowujących rekomendacje – organizacji pozarządowych – zdecydowana większość materiału dotyczy systemu wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wśród zebranych propozycji są zarówno kwestie przekrojowe, dotyczące rozwiązań horyzontalnych, których adresatami są Komisja Europejska lub Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, jak też rozwiązania ważne dla beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020. Konkretni adresaci rekomendacji zostali wybrani z uwagi na doświadczenia autorów niniejszych rekomendacji – poniższe zestawienie powstało na podstawie danych zebranych od organizacji pozarządowych z województwa kujawsko-pomorskiego w drodze ankiety i powiązanego z nim spotkania podsumowującego (październik 2018) zorganizowanych przez Kujawsko-Pomorską Federację Organizacji Pozarządowych, a także dwudniowego warsztatu dla organizacji pozarządowych pn. „Zmieniamy wytyczne i zasady dostępności fundusze UE” (listopad 2018), które zostało zorganizowane przez CISTOR-Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne w ramach projektu „Organizacje stanowią prawo” (Działanie 2.16 PO WER). Wypracowany podczas warsztatu materiał został dodatkowo skonsultowany ze środowiskiem pozarządowym województwa kujawsko-pomorskiego (luty-marzec 2019).

A. Zagadnienia przekrojowe (ogólne)

Rekomendacja 1. Elastyczne reagowanie na zmianę społeczną

System rozliczania programu operacyjnego powinien umożliwiać płynną zmianę wskaźników w programie w kontekście zmieniającej się sytuacji na rynku (sytuacji społeczno-ekonomicznej). Obecna perspektywa finansowa pokazała, że mimo wieloletniej prognozy i oparciu na niej programów operacyjnych nie udało się przewidzieć zmiany społeczno-gospodarczej, która spowodowała, że liczebność grup docelowych zmalała, a beneficjenci nie byli w stanie realizować projektów zbudowanych na podstawie ww. analiz i danych.

Adresat: Komisja Europejska

Dokumenty, których dotyczy zmiana: zasady wdrażania zmian w programach operacyjnych

Rekomendacja 2. Elastyczne podejście do typów projektowych w działaniach i poddziałaniach

Niezbędne jest rozszerzenie katalogu narzędzi służących osiągnięciu celów ważnych dla danej osi tematycznej poprzez dodanie do typów projektowych w poszczególnych działaniach i poddziałaniach programów operacyjnych sformułowania „inne narzędzia służące realizacji celu szczegółowego działania/poddziałania”. Określony obecnie w programach zamknięty katalog narzędzi (np. wąsko określony zakres usług społecznych), za pomocą których mogą być realizowane cele programu operacyjnego jest jedną z przyczyn ograniczania dostępności funduszy UE dla organizacji pozarządowych, ale także negatywnie wpływa na ofertę i jakość projektów zawężając narzędzia interwencji do kilku typów działań. Cele określone w danych osiach mogą być osiągnięte również poprzez inne niż wskazane enumeratywnie w szczegółowych opisach osi priorytetowych narzędzia, które wypracowane zostały przez podmioty niepubliczne podczas wieloletniej pracy, np. z grupami osób wykluczonych społecznie.